

ap

EGLUTĖ

1954

GRUODIS

NR. 10

20 001

1954 GRUODIS Nr. 10

Redaguoja: *Pranas Naujokaitis*

Administruoja: *Nekalto Prasidėjimo
Seserys*

Leidžia: *Lietuvių Kultūros Institutas*

Prenumerata: .

Metams: Amerikoje \$3.00, kitur — \$3.50. Atskiras numeris 30 centų

Raštus siųsti ir turinio reikalu rašyti:

Pr. Naujokaitis, 924 Madison St., Brooklyn 21, N. Y.

Pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

ŠIAME NUMERYJE:

1. Z. Gavelis, DIEVIŠKA GYVYBĖ	289
2. A. Vaičiulaitis, KALĖDŲ EGLUTĖ	290
3. J. Noruta, KALĖDŲ EGLUTĖ	292
4. A. Kašiubienė, ŠALTIS SKUBA	294
5. G. Balsytė, DŽIAUGSMAS	295
6. Z. Gavelis, ŽIEMA	301
7. St. Džiugas, NEKLAUŽADOS	302
8. L. Žitkevičius, KALĖDŲ SENELIS IR JONELIS	304
9. D. Lipčiūtė, DOVANŲ BELAUKIANT	305
10. N. Butkienė, NEVIKRUSIS MIKUTIS	309
11. A. Kalvelis, KALĖDŲ DŽIAUGSMAS	310
12. A. Rūta, PAKRŪMĖ	311
13. A. Kucinaitė, LIŪDNOS KŪČIOS	314
14. M. Skučaitė, KALĖDŲ MĄSTYMAS	315
15. G. Vazalinskas, MANO TĖVYNĖ LIETUVA	316
16. P. Makuška, BRAZILIJOJE MOKOMĖS LIETUVIŠKAI	317
17. K. Čižiūnas, VĖL PRADĖJOME DARBĄ	317
18. NAUJOS KNYGOS	318
19. LAIŠKAI	319

Šio numerio viršelis ir visos naujos iliustracijos — dail. Birutės Vilkutaitytės-Gedvilienės.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn. Editor: P. Naujokaitis, Brooklyn, N. Y. December, 1954. Vol. 5, No. 10. Subscription: \$3.00 yearly. Outside U.S.A. — \$3.50 yearly. Single Copy 30c. Entered as second-class matter at the post office at Putnam, Conn.

N. Pr. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

DIEVIŠKA GYVYBĖ

ZIGMAS GAVELIS

Skardžiai varpai bažnyčių bokštuos aidi,
Ir tam aidėjime nuo medžių šarmos krenta.
Kalėdų naktį — varpų aidėjime ir snaigėj
Dieviškos Gyvybės žemėj vardas šventas.

Vardu Dieviškos Gyvybės išpuošti altoriai,
Ir kvepėjimas gėlių, ir degančių smilkylų,
Ir apšarmoję medžiai ant šventorių stovi,
Ir vėjo maldos snaigėmis pakyla...

Dieviškai Gyvybei spindi Piemenėlių Mišios
Ir bitučių vaškas nuo žvakučių teka,
Ir baltais drabužiais angelėlis nišoj,
Ir tamsus šešėlis krūpcioja nuo žvakių.

Ir tie varpai, kurie bažnyčių bokštuos aidi,
Ir tos žvaigždutės, kurios išmargina naktis,
Ir sustingusi rasos lašelio snaigė —
Dieviškos Gyvybės žemėj paslaptis.

*"Eglutė" nuoširdžiai sveikina savo skaitytojus
ir bendradarbius Kristaus Gimimo šventėje ir
linki laimingų 1955 metų*

KALĒDŲ EGLUTĒ

A. VAIČIULAITIS

Buvo gražus, žvaigždėtas Kūčių vakaras. Visi laukė Kalėdų — ir žmonės, ir gyvuliai, ir medžiai. Laukė ir našlaitė Sigutė, su savo senele gyvenusi girioj.

Sigutė priėjo prie savo senelės ir paklausė:

— Močiute, sako, visi geri vaikučiai Kalėdoms gauna dovanėlių. O aš ar gausiu?

Mažytė žiūrėjo su tokiu laukimu, kad senelei jos labai pagailo.

Tačiau ji buvo neturtinga ir visų pamiršta. Jos pirkelė stovėjo taip nuošaliai nuo visų kelių, kad net ir Kalėdų senelis jos nepamatė ir nieko neužvežė

O Sigutė žiūrėjo į močiutės akis ir laukė. Bet aplinkui nebuvo nei dovanėlių, nei jokių žaisliukų. Jiedvi netgi neturėjo kuo papuošti eglutės—nei žvaigždučių, nei skambaliukų, nei kitokių dailių daiktukų.

Senelė priglaudė Sigutę prie savęs, paglostė ir giliai, giliai atsidūsėjo.

Mergytė suprato ir daugiau neklausinėjo. Atsisėdus prie lango, ji žiūrėjo į žvaigždes aukštai danguje ir klausėsi, ar neišgirs, kaip ten dausose suplasnos angelai, lėkdami pasveikinti gimusio Jėzuliuko.

Taip berymodama, ji ir užsnūdo.

Kai ji taip miegojo, aukštybėse prasivėrė dangaus vartai ir pro juos išskrido pulkai angelų. Buvo jų visokių — ir didelių ir mažų, ir tiek daug, kad atrodė, lyg kokis paukščių debesys būtų pasikėlęs ir pripildęs orą.

Visi jie, vieni kitus lenkdami, skriejo į Betliejų, kur šianakt prakartėlėje ant šieno gims Kūdikelis Jėzus.

Tačiau patys smulkiausi nelabai laikėsi tvarkos. Jie narstė tai čia, tai ten, ir kartais didiesiems angelams įstrigdavo į sparnus. Mažieji nuplasnojo net iki tos vietos, kur beveik niekas neužsukdavo: prie našlaitėlės Sigutės trobelės.

Patsai smulkiausias iš jų, — toks menkutis, kad atrodė kaip drugelis, — ūmai sušuko nustebęs:

— Ką aš matau, ką aš matau!

Ir jis kraipė savo garbiniuotą galvytę.

Atlėkė ir kiti mažylėliai prie jo ir klausinėjo:

— Kas gi atsitiko?

— Tik pažvelkite į Sigutės pirkele!

Angeliukai sužiūro ten, kur lange rymodama miegojo Sigutė.

— Ji tokia gera mergytė, — sakė patsai smulkiausias iš visų dangaus angelų, — ir ji neturi jokios dovanėlės!

Taip kalbėdamas, jisai susigraudino ir pravirko. Jo ašaros tuoj šalo dangaus aukštybėse ir žerėdamos, kaip skaisčiausios žvaigždutės, biro ant žemės.

— Tu neverki, — jį guodė dideli angelai ir šluostė dėgnus jo žandukus.

Čia tik suūžė oras ir atskrido visų angelų angelas, kuris vadinosi Gabrielius.

Spindėdamas ir toks gražus, kad net reikėjo prisimerkti į jį žiūrint, jisai prabilo:

— Mes padarysim, kad ir Sigutė būtų linksma, tik neverki, mano mažyti pupūnėli.

Tai pasakęs, arkangelas Gabrielius sumojo sparnais ir iškilo taip aukštai, kad savo rūbais lietė žvaigždes. Ir štai jisai sustojo ties pačia didžiausia ir skaisčiausia, nukabino ją nuo dangaus lubų ir atnešęs prisegė pačioje eglės viršūnėje prie Sigutės namelio.

Visoje aikštėje pasidarė taip vaisku, kaip nesti nei gražiausią dieną. Aplinkui viskas švietė ir žerėjo — ir trobelė, ir medžių šakos, ir kiekviena maža snieguolė.

Tas žibėjimas taip patiko angelams, kad jie čia būtų kažkolei sugaišę, besigėrėdami ir besidžiaugdami. Jie gal ten būtų pražaidę ir didžiąją valandą, kada pasauliui gims Išganytojas.

Bet kaip tik tuo metu danguje patekėjo labai didelė ir šviesi žvaigždė, kokios dar nuo amžių nebuvo. Angelai suprato, kad tai esąs ženklas skristi į Betliejų.

Jie tik suplasnojo sparnais ir nuskubėjo ten, kur juos vedė gražiausioji iš visų žvaigždžių, Betliejaus žvaigždė.

KALĖDŲ EGLUTĖ

J. NORUTA

Tu eglute, tu žalioji,
Tu tarp eglų išrinktoji,
Papuosta, kaip karalaite,
Išsapnuota tu, eglaitė!

Ant tavo žalių šakelių
Mirga daug gražių žaislelių,
Žiba žvaigždės, saldainiukai
Ir žemčiūgai — karoliukai...

Tu eglute, tu gražioji,
Mes šiandieną tau dainuojam!

Jiems nuskridus, vėlei nakčia pro šalį grįžo Kalėdų senelis, išvežiojęs dovanėles geriems vaikučiams.

Girioje buvo tylu, tik varpeliai, pakabinti elniams po kaklais, skambėjo tarp ąžuolų ir pušų.

Kaip daugel kartų, taip ir dabar jisai būtų pravažiavęs Sigutės pirkele, visai jos nė nepastebėjęs.

Staiga jisai pristabdė savo elnius ir pasitrynė akis.

— Ar aš apsisapnavau, ar iš tikrųjų čia taip šviesu tarp girios medžių!

Jisai išlipo iš rogių ir pro krūmus išėjo į aikštelę, kur švietė ir žerėjo Sigutės eglutė.

— Tai gražiausia Kalėdų eglutė, kokią tik esu matęs! — kalbėjo jisai, negalėdamas atsigėrėti.

Tik štai jisai nutilo ir susirūpino.

— Kaip tai galėjo atsitikti, kad aš čia neatvežiau jokios dovanėlės, — tarė jis ir greitai grįžo į roges.

Elniai kaip vėjas nušvilpė per miškus ir laukus į tenai, kur labai toli buvo Kalėdų senelio namelis.

Pasiėmęs visokių dovanėlių, jisai grįžęs sukrovė jas po eglute. Buvo ten dėžučių, žaisliukų, lėlyčių, gražūs batukai ir daug kitų daiktukų. Pačioje apačioje jis pakabino kelis varpelius, kuriais žaidė ir skambino iš po šakų išlindę zuikučiai, krutindami snukučiais.

Jie žaidė ir bėginėjo taip švelniai, kad nė vienas žabelis netrakstelėjo jiems po kojų. Tačiau našlaitėlė Sigutė vistiek išgirdo jų straksėjimą ir nubudo.

— Močiute! — šūktelėjo jina. — Kaip šviesu ir gražu — jau Jėzuliukas gimė!

Senutė pribėgo prie lango ir išvydo Kalėdų eglutę, kuri švietė ir spindėjo vidury nakties.

Kai jos taip žiūrėjo, iš labai toli Sigutė su močiute, išgirdo balsus. Buvo tai giesmė, bet tokia daili, kad žemėje niekas negalėjo taip skambėti.

Mergytė su senele suprato, kad taip giedoti gali tik dangaus angelai. Ir jos žinojo, kad tai valanda, kada Betliejaus miestelyje, paguldytas ant šieno, gimė Dievulėlis.

Ir jų širdys buvo pilnos džiaugsmo.

ŠALTIS SKUBA

ALBINA KAŠIUBIENĖ

Iš Aliaskos, iš Aliaskos
Neša maišą šalčio meškos:
Krečia jį iš debesų, —
Daros šalta ir baisu.

Krinta be jėgos lapelis,
Pilnas jų sode takelis.
Gėlės lenkia galvutes
Ir užmerkia akutes.

Jau nušaldė rožės žiedą:
Gaili ašarėlė rieda,
Ir suglaudžia lapukus,
Ir aprauda žiedukus.

Dar ir vėjas prisidėjo:
Pūsdamas žiauriai nuėjo,
Nuplasdeno jis sparnu,
Žemę šluodamas skvernu.

Aidi toliuos aimanėlė,
Neša žemėn godužėlę:
Dar dainelės nedainuotos,
Dar naktelės nerymos.

Srauniai teka tik upeliai:
Kalnuos gimę visagaliai,
Akmenėlių glamonėja
Ir nebijo šalto vėjo.

Iš Aliaskos, iš Aliaskos
Neša maišą šalčio meškos:
Daros balta ir vėsu...
Tiek šarmotų rytmečių...

DŽIAUGSMAS

GRAŽINA BALSYTĖ

Trumpais kailiniukais apsivilkęs žengia Petriukas per kiemą. Ant galvos kepurė, iš po jos kyšo kuokštas tamsių plaukų. Rankas į kelnių kišenės susikišęs, atrodo jis kaip tikras šeimininkas. Nėra ko ir stebėtis. Lanko jau Petrelis ketvirtą mokyklos skyrių.

Lauke tylu, nepučia nė vėjas, tiktai po kojomis girgžda sniegas, tiktai girdėti medinių klumpaičių tauškėjimas. Vakarėja. Berniukas eina į tvartą gyvulių apžiūrėti. Aplinkui viskas balta. Stogai storu sniego sluogsniu apdengti, medelių šakos šerkšna pasipuošusios, — rodos ir jos jaučia, kad Kalėdos artėja...

— Tiktai viena diena beliko, — džiaugiasi vaikas, atidarydamas tvarto duris.

— Mū... ū... ū, — pasveikina jį karvutė ir žiūri į berniuką didelėmis akimis.

— Gera mano karvutė, gera, — glosto Petriukas jos kaklą ir paėmęs šieno saują paduoda jai.

Tenai stovi ir mažas veršiukas: toks malonus ir linksmas, o tas snukutis toks šlapias visados. Petriukas galėtų ilgai žiūrėti į jį — toks jis gražus...

— Palauk, — sako jam Petrelis. — Rytoj Kūčių vakaras. Žmonės pasakoja, kad tą naktį ir gyvulėliai kalbasi tarp savęs... — Jis dar kartą perbraukia per tą šaltą snukutį ir patenkintas eina pas aveles.

— Be... be, — girdi Petriukas jau iš tolo. Avelės žino, kad berniukas joms pasmaguriauti atneša. Ir tikrai, nereikia jų nė šaukti — pro tvorelės plyšius jau iškišusios galvutes laukia vaikučio.

— Šekit, — ištraukęs iš kišenės duoda joms duonos plutelių, — aš žinau, ką jūs mėgstat. Petriukas stovi ir žiūri, kaip godžiai ryja tie sutvėrimėliai. Nešalta joms, — tokiais kailiniais apsirėdžiusios.

Už sienos kriuksi kiaulės, sužvengia Bėriukas...

— Petreli, — girdi jis mamos balsą lauke. — Atnešk vištoms miežių iš klėties.

— Gerai, mamyte, tuojau, — sako berniukas ir išeina iš tvarto.

Klėtyje supilti aruodai grūdų — avižos, miežiai, rugiai, kviečiai

— kokių tik nori. Vaikas paima seną, iš eglinių šaknelių nupintą, gorčių ir pila į jį miežius.

— Užteks, — dar saują užpildamas, galvoja berniukas. Uždaro duris ir pasuka vištidės link. Ten karkina vištos, gieda margaplunksnis gaidys.

— Leskit ir jūs, — pildamas miežius į lovelius, sako Petrelis.

Kieme lyg nenoromis pradeda loti šuo. Petriukas išeina laukan, apsidairo. Nieko nematyti. Kur žvelgi, viskas išvien balta: visi laukai, visos pievos — lyg baltais dažais nudažyta. Atrodo, kad ir žemė su dangumi susiliejusios... Rudis loja smarkiau.

— Kur nors netoliese turėtų būti svetimas žmogus, — galvoja Petrelis ir vėl dairosi. Staiga jo žvilgsnis sustoja. Ten, kur baigiasi jų laukas, keliu eina kažkoks žmogus. Eina pamažėle, sustoja ir vėl eina. Petriukas smalsus: jis nori žinoti, kas ten eina — juk jis pažįsta visus apylinkės gyventojus.

Darosi šalta. Petriukas dar labiau užsisimaukia ant kaktos kepurę, dar stipriau užsivynioja vilnonį šalikėlį apie kaklą. Už sodo kampo užlindęs, laukia vaikas, kol tas žmogus arčiau ateis. Štai jau ir tiltukas čia pat. Moteriškė — mato Petriukas. Šarpienė, — perbėga greitai mintis jo galvutėje. Ir kokį didelį maišą turi ji ant pečių! Priėjus tiltuką, ji sustoja, pailsi ir vėl nešasi maišą toliau.

Rudis daugiau nebeloja. Ir Petriukas, rankas trindamas, bėga tekinas į trobą. Šilta čia ir jauku, kvepia vakarienė. Vaikas apsižvalgo: medinės grindys gražiai iššveistos, langus puošia baltos užuolaidos.

— Ir čia jau šventėms paruošta, — džiaugiasi Petrelis. Pavalgęs vakarienę, atsisėda jis dar prie šiltos plytų krosnies. Kaip čia gera! Berniuką apima snaudulys. Jis nusirengia, susideda tvarkingai savo drabužėlius ir, visiems “Labanakt” pasakęs, nueina miegoti.

— Tai paskutinis vakaras prieš Kūčias, — galvoja vaikas gulėdamas. — Rytoj švies žvakelės, rytoj Betliejuje gims Kūdikėlis, rytoj visi žmonės bus laimingi ir džiaugsis... — Petriukas nori užmerkti akutes ir miegoti, bet tuo metu jis pamato prieš akis moteriškę. Ji eina, sustoja ir vėl eina... Ant jos pečių didelis maišas...

— Ar ir ji bus rytoj laiminga? — klausia berniuko negirdimas balsas. — Ar ir Šarpienės našlaičiai džiaugsis rytoj? Nebeturi jie tėvelio. Mažoje trobelėje šalta Marytei ir Domukui. Šarpienė dirba per dienas pas svetimus žmones, kad uždirbtų sau ir vaikams duonos kąsnelį. Domukas jau didesnis, bet ta mažoji Marytė...

Už sienos muša laikrodinis. Jau vėlu, bet Petrelis negali užmigti: prieš jo akutes vis stovi Šarpienė. Kodėl nepadėjo jai tą didįjį maišą panešti, — priekaištuoja pats sau. Ji vargšė nešėsi iš miško žabų pri-

sirinkusi, kad vaikučiams būtų šilčiau. Petreliui darosi graudu: gaila jam našlės Šarpienės, gaila Domuko, o labiausiai Marytės. Ji dar tokia mažutė... Berniukas gerai prisimena vieną popietę.

Paskutinė diena prieš Kalėdų atostogas. Linksmas bėga jis keliuku iš mokyklos. Prie išvirtusios tvorelės prisiglaudusi, stovi mergytė. Medinėm klumpaitėm apsiavusi, viena kojinelė nusmukus, išaugta mėlyna suknytė, suplyšęs nertinukas... Vienoje rankutėje turi ji riekę duonos, antroje laiko seną, nudaužytą nosimi, lėlę... Tai visas jos turtas... Petriukas išima iš knygų skrynelės nesuvalgytą obuolį ir paduoda jai. Kaip nušvinta išblyškęs veidelis, kokios dėkingos pasidaro jos akutės...

— Domuk, žiūrėk, ką as gavau, — bėgdama į trobelę, šaukia Marytė. Ir dabar dar, rodos, girdi Petrelis tą ploną balsiuką...

Rytoj Kūčių vakaras. Sėdės jis tada su namiškiais prie valgiais apkrauto Kūčių stalo, vartys gautas knygeles, džiaugsis mirgančiomis žvakelėmis. Šarpienės trobelėje bus liūdna, tamsu, šalta. Nežibės ten Kalėdų eglutė, niekas neatneš vaikučiams dovanėlių, niekas nepadarys jiems džiaugsmo. O ir jie laukia Kūčių vakaro, kada Betliejaus prakartėlėje užgims Kūdikėlis... Vaikutis vartosį nuo vieno šono ant kito — nesimiega. Jis vis galvoja.

— Turiu aš padaryti rytoj džiaugsmą ir našlės trobelėje, — nusprendžia Petriukas. Jam darosi linksmiau. Lauke poška tvoros. Šąla. Berniukas palenda giliau po plunksnų patalą ir patenkintas užmiega.

* * *

Kūčių diena. Petrelis jau nuo pat ryto smarkiai užimtas.

— Ką čia dirbi, vaikelį? — klausia priėjusi motina.

— Dovaną Šarpienės Marytei, — sako vaikas. — Padarysiu lėlei lovelę.

— O lėlę ar ji turi? — klausia vėl mama. Apie tai Petrelis nepagalvoja.

— Turi tokią seną, — sako berniukas, kažką atsiminęs, greitai atsistoja ir apkabina motiną.

— Mamyte, — sako jis, — pas mus yra ta lėlė, kurią aš loterijoje išlošiau. Atiduokim ją Marytei, ir į tą lovelę ji kaip tik tilps.

— Gali padovanoti, pas mus mergaičių nėra, — pritaria ir motina.

Petriukas deda vieną lentelę prie kitos, taiko, kala. Įdeda dar dugno lentelę ir žiūri besišypsodamas į užbaigtą darbą.

— O Domukui ką? — vėl nežino berniukas. Prieina prie savo skrynelės, atidaro ją.

— Štai, šitą! — sustoja jo akys prie pailgo vamzdelio. Tai iš gluosnio šakos padaryta birbynė.

— Mano darbas, — pamano vaikas. — Gražiai ji atrodo ir gražiai švilpia, — gėrasi Petrelis, vartydamas rankoje vamzdelį. — Bet Domukui vistiek atiduosiu, — galvoja berniukas, — negaila; sau varšą kitą pasidarysiu.

Diena eina į galą. Dar valandėlė kita, ir visi rinksis prie Kūčių stalo. O to darbo dar tiek daug — visi skuba, triūsia...

Petriukas nubėga į tvartą, išsiveda Bėriuką, pakinko jį.

— Nu — patraukia vaikas vadeles.

— Dzin, dzin, dzin, — skamba prie arklio šono parištas varpelis. Jo garsas išsisklaido po visus laukus. Rogutės taip lengvai lekia keliu. Aplinkui viskas balta, net akyse raibsta. Ten, už beržyno, matyti jau ir Šarpienės trobelė. Petriukas atsisuka ir patenkintas pasižiūri į rogėse gulinčią nemažą medinę dėžę. Ten suvyniota Marytės lėlė, lovelė, įdėtos dvi knygos ir kelios žvakutės; ten paslėpta ir gražioji birbynė... Kitame ryšulyje sukrautos mamytės gėrybės: ir ji įdėjo Šarpienei lauktuvių. Jame yra ir pyrago su aguonom, ir žirnių, ir kitokio Kūčių valgio — mamytė pasirūpino viskuo. Pro dėžės plyšelius šypsosi ir keli raudonskruosčiai obuoliai...

— Trrrr, — sustabdo berniukas arklių ir išlipęs pririša jį prie tvoros. Pro langą smalsiai žiūri Domukas ir Marytė. Petriukas paima iš rogių dėžę ir neša ją į trobelės vidų. Šarpienė atidaro duris.

— Ką tu čia atneši, vaikelį? — sušunka ji nustebusi.

— Lauktuvių, teta! — atsako berniukas ir, prie stalo priėjęs,

pastato ant jo visą krovinį. Ateina arčiau ir abu vaikučiai. Petrelis atsargiai atidaro dėžę, išima dovanas ir dalina jiems.

— Kokia glazi lėlytė, il lovelė kokia balta. Dabar tulėsiu su kuo zaisti, — krykštauja mergytė. Šalia jos ir Domukas bando gautą birbynę. Kaip garsiai ji švilpia! —

— O čia, tai jums, teta, mama įdėjo, — parodo Petriukas į ryšulį. Šarpienės akyse sužiba dėkingumo ašaros.

Kiek pabuvęs, berniukas atsisveikina visus, palinki linksmų švenčių ir eina atgal pas lauke stovintį Bėriuką.

— N... Bėriuk, dovanos jau atiduotos, traukime namų link, — kalba linksmi vaikas arkliui. Jo širdelėje taip gera, lengva. Norėtusi dainuoti, bet nederą — šiandieną Kūčių diena. Linksmas bėga ir Bėriukas. Atrodo, kad ir jis supranta Petrelio džiaugsmą, atrodo, kad ir parištas varpelis vis garsiau skamba "dzin, dzin, dzin"...

Lauke tamsu. Tik danguje spinksi viena kita sidabro žvaigždelė. Tylusis šventas Kūčių vakaras. Visi namiškiai susėdę prie stalo valgo Kūčias. Po balta staltiese kvepia šienas.

— Šiandieną, dėkui Dievui, turime mes dar visko, — kalba Petriuko tėvelis. — O yra žmonių, kuriems ir duonos kąsnio trūksta. Gerai, vaikeli, — tęsia jis į berniuką žiūrėdamas, — kad jautrią širdį turi. Laiminga ši vakarą Šarpienė su našlaičiais, kad jų neužmiršome. Ir Kristus, gyvendamas žemėje, mokė žmones būti gailestingais...

* * *

Jau ir po Kūčių. Petrelis ir vėl guli po šiltais patalais. Prieš akis, rodos, mato jis dar mirgančias žvakeles, Kūčių stalą, girdi tėvelio žodžius. Jis džiaugiasi.

Ir našlės trobelėje nemiega dar Domukas su Maryte — džiaugiasi ir jie...

Petriukas pradeda snausti ir pamažėle užmiega.

Naktį išgirsta berniukas kažkokį malonų balsą.

— Kelkis, — sako šis. Vaikas praveria akutes. Prieš save pamato jis stovintį angelą.

— Aš tave nunešiu į Betliejų, — sako sparnuotis. — Ten, mažoje prakartėlėje, gimė šiandieną Kūdikėlis.

— Laikykis gerai, — girdi jis vėl angelo balsą ir glaudžiasi prie jo. O angelo sparnai tokie švelnūs, tokie dideli! Jie neša Petrelį vis tolyn. Ten žemai baltuoja pievos, baltuoja sodybos, baltuoja apsnigti miestų bokštai. Naktis. Visa žemė miega. Tiktai kairėje dangaus pusėje matyti didelė šviesa.

— Tai Betliejaus Žvaigždė, — paaiškina angelas vaikui. — Ji rodo kelią piemenėliams pas Jėzulį nueiti. — Žvaigždė jau taip netoli, ji darosi dar didesnė. Dar pora kartų suplasnoja angelo sparnai, ir jie nusileidžia žemėn.

Laukuose stūkso vienišas gyvulių tvartelis. Pro siauras dureles įveda angelas Petriuką į vidų. Čia skamba giesmės, negirdėti aidai sklinda po visą tvartelį. Berniukas nedrąsiai apsidairo. Palei sieną mato jis karvę, asilą, aveles. Tvirtelio viduryje stovi prakartėlė. Joje, ant šieno paguldytas, šypsosi mažutis Kūdikelis. Šalia jo klūpo Marija ir Juozapas, piemenėliai groja rageliais.

Petrelis žiūri ir netiki — kartu su jais stovi ir Domukas ir pučia Petrelio padovanotą birbynę... Vaikas pakelia akis į viršų. Daugybė angeliukų — didelių ir mažų. Vieni gieda, kiti kanklėmis pritaria. Pačiame viduryje, mato Petriukas, stovi visų mažiausias. Balti dra-

ŽIEMA

ZIGMAS GAVELIS

Ir prikrito milijonai
Snaigių sidabrinių:
Laukus, lygumas ir klonius
Baltai išdabino.

Tuščias inkilas prie klevo,
Naktys be lakštučių:
Tai žiemužė atkeliavo,
Šaltais vėjais pučia.

Ir sustingo sraunios upės,
Ežerai ir pelkės,
Tiktai varnos medžiuos supas,
Žvirbliai tik išalkę...

~~~~~
buželiai, plunksnuoti sparniukai, o palaidi plaukai tokie ilgi ir geltoni — lygiai kaip Marytės. Petriukas įsižiūri geriau. Ir veidelis darosi jam pažįstamas. Tai juk ištikrųjų Šarpienės Marytė, — stebisi jis. Ir nauja lėlytė rankutėse... Berniukas nori kažką sakyti, klausti, bet tuo laiku pasigirsta švelnus balsas:

— Ateik arčiau, vaikeli, nesibijok manęs. — Tai Jėzulis kviečia Petrelį pas save. Koks Jis gražus, kokios gelsvos garbanėlės puošia Jo veidelį! Ir tos akutės tokios nekalto... Petriukas klaupiasi ant kelių, o Kūdikėlis jam sako:

— Kas sušelpė vieną iš mažutėlių, tas sušelpė mane, — ir, rankutes iškėlęs, palaimina jį.

Negirdėti dangiški akordai dar garsiau nuaidi po visą tvartelį. Klausosi jų ir mažasis Kūdikėlis prakartėlėje, ir Juozapas su Marija, ir asiliukas...

* * *

Petriukas pabunda.

“Garbė Dievui aukštybėje ir žemėje ramybė geros valios žmoniems”, — tebegirdi Petrelis dar angelo žodžius. Jo akutės apsidairo po kambarį. Nebėra čia nei Betliejaus prakartėlės, nei Jėzulio, nei piemenėliai rageliais nebegroja... Gaila, tai buvo tiktai sapnas, — galvoja berniukas, bet jo širdelėje taip gera ir ramu. Kitam suteiktas džiaugsmas sugrįžo atgal.

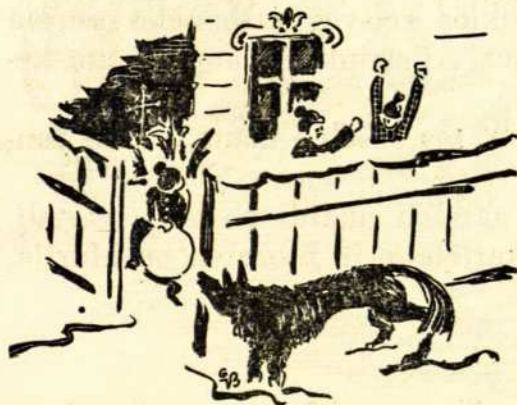

Sako motina vaikučiams:
— Jau Kalėdos bus rytoj —
Būkit pirkioje, kol grįšiu
Su egle iš miško tuoj.

Bet vaikučiai nepaklausė:
Šast kiemelin aitvarais.
Nulipdyt ketina senį,
Kol mama namo pareis.

Paliai tvorą vilkas slinko,
Baisiai alkanas, niūrus.
Pastebėjo jis kiemely
Bėginėjančius vaikus.

Vilkas seilę ryja, mąsto,
Suviliot kaip juos čionai.
Um, kepsniai čia būtų skanūs,
Man tai aukso būt kalnai, —

NEKLAUŽADOS

STASYS DŽIUGAS

Pagal vokiečių liaudies pasaką

Ir skubiai sugrįžta vilkas
Su rogutėm atgalios:
Na, dabar tai jau tikriausiai
Vaikučius jis suvilios.

— Sėskit rogėsna, vaikučiai,
Švilps rogutės takeliu.
Visą dieną, visą naktį
Su jumis pabūt galiu.

Vilkas siulė, prašė, gyrė
Ir galvojo — bus gerai.
Taip rogutėsna sulipo
Mūs mažieji aitvarai.

Vilkas kelią puikiai žino
Link miškelio, per laukus.
Rogės švilpia link pušyno,
Supa nuotaika vaikus.

Gera ir smagu važiuoti —
Visi trys kartu linksmi,
Traukia dainą, kiek tik gali,
Vėjui rankom modami.

Kai i mišką įvažiavo,
Baimė apėmė štai juos:
Nežinia, kur dėdė geras,
Juos pavėžinęs, sustos.

Jiems rogutės daros baisios,
Dingo džiaugsmas ir juokai.
Kai kepurė vienam puolė,
Tuoju sujudo šaukt vaikai.

O eglaitė jau gražiausia
Griuvo girioj verkdamą.
Dedas ant pečių skubiausiai
Net sušilus jų mama.

Klauso ji, ausis įtempus:
Iš kur klyksmas aidi čia?
Gal vilkai iš sodžiaus grobį
Jau doroja paslapčia?

Bėga ji beveik uždusęs
Link nežinomos šalies,
Spaudžia rankoj aštrų kirvį:
Nejuokai, jei ką palies!

Prieš akis staiga ant kelio
Štai kepurė jos sūnaus:
Ar čia akyse vaidenas?
Ar čia bus bausmė dangaus?

— Ką mačiau, baisu, tetule, —
Sako kiškis, — nejuokai,

Nušvilpė, tarytum vėjas,
Vilkas, rogės ir vaikai.

Miško vidury trobelė:
Joje vilkas jau ramus,
O neklaužados prarado
Gerą mamą ir namus.

Už apikaklės štai vilkas
Į trobelę tempia juos,
Nors vaikai maldauja, prašo,
Kad grąžintų atgalios.

Malkos dega, pyška, trata,
Puodas užkaistas vandens.
Vilkas džiūgauja laimingas:
Kaip karalius jis gyvens.

Drabužėlius jau nuvilko,
Darosi tikrai baisu:
Rankose jau peiliai žvanga, —
Ima baimė iš tiesų.

— Šioj trobelėj, — sako kiškis, —
Vilkas turi būt tikrai.
Atsargi tu būk, tetule,
Nes jo dideli nasrai...

Ir abu sustoję mąsto:
Vilkas tuoju išvys "svečius",
Jis supras, kad mes ateinam
Išvaduoti vaikučius.

Štai abu ant stogo lipa:
Taip atsargiai, patylom,
Vieną turi jie gudrybę —
Dengti kaminą lentom.

Kaminą aklai uždengus —
Žygio didelio pradžia:
Kai vidun ims rūkti dūmai,
Vilko grius tada valdžia.

— Uh-u, — jau staugia vilkas, —
Kas įvyko kamine?
Dūmai neberanda lauko
Ir sugrįžta pas mane.

Vilkas gelbėtis galvoja:
Pradarys skubiai duris.
— O pro jas į lauką dūmus
Išvarysiu, — sako jis.

Vos tik durys atsidarė, —
Priešais jį svečiai pikti
Reikalauja pasakyti,
Kur vaikučiai pagrobti.

Už gerklės pačiuopo vilkui
Taip staiga, kad jis visai
Nebepakelia liežuvio
Atsakyt, kame vaikai.

— Šitą kartą tau atleidžiu, —
Sako jį, — ant visados,
Bet jei antrą kart pačiuopsiu,
Nebeteksi tu galvos.

Grįžta per laukus laimingi,
Kiškis lydi lig namų.
Šviečia danguje žvaigždelės,
Aplink gera ir ramu.

KALĖDŲ SENELIS IR JONELIS

L. ŽITKEVIČIUS

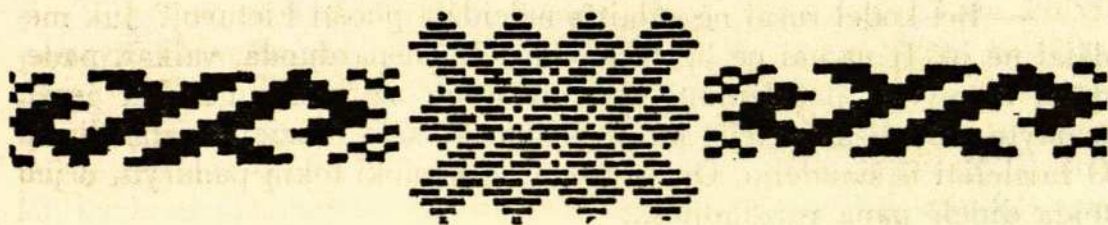
Kalėdų Senelis
Maišą neša.
Išdykęs Jonelis
Jam barzdą peša.

Nepešk, Joneli,
Seneliui barzdos:
Jis dovanėlių
Vaikučiams duos.

Vienam dūdele,
Kitam švilpynę.
O tau — armoniką
Lūpinę.

Tai kad užgrosit
Visi vaikučiai —
Šoks angelėliai
Ir zuikučiai.

DOVANŲ BELAUKIANT

DANUTĖ LIPČIŪTĖ

Dar tik pusvalandis, kaip Daržėnai baigė valgyti penktas Kūčias tremtyje, o Kaziukui rodos, jau valandų valandos prabėgo. Kaip čia ir sulaukti to Jėzulėlio gimstant... Sėdi jis surietęs kojas šiltam minkštasuolyje ir stebi, kaip mamytė su jo vyresniąja seserim tvarko valgių likučius, mazgoja indus, šlavinėja trupinius. Žiūri ir niekaip nesupranta, kodėl jų namuose visad kas nors turi būti kitaip, negu pas jo draugus. Jis kiek pyktelėjo šį vakarą, kad po eglaitė niekas nepadėjo dovanų.

— Kalėdų senis jau visas mėnuo amerikonų vaikams nešė ir nešė gražiausių dalykų, o mums nė Kūčių vakarą dar nesuspėjo įmesti pro kaminą, — suniurzgė jis patyliai, bijodamas supykinti mamą.

Supykinti mamą — tai juk dažnai atsitinka, bet tokią dieną — tai jau būtų ne kas: ims ir paskųs Kalėdų seneliui. Tai tau ir bus Kalėdos be dovanų!

— Ar tu vis neįsidėsi galvon, kad lietuvių vaikams dovanas siunčia ne Senis, o mažas Jėzulėlis. Ir kaip gi Jis tau siųs dovanų, jai dar Jo valanda gimti neatėjo, — kiek neramiai ir irzliai įsiterpė sesuo. — Taip ir bumbėsi tu čia, kaip elgeta kruopas pabėręs, — neiškentus pridūrė dar ji.

— Atsirado pamokslininkė. Žiūrėk, vėl nusuksi puodukui auselę, ot bus riesti nosį... — neužsileido Kaziukas.

— Nusuksiu ir vėl prilipdysiu, o tu net to nepadarysi, nes pirštelio nepajudini. Sėdi, kaip katinas pelenuose ir kniaukia... Atsirado...

— Kantrybės, vaikai, kantrybės. Ar gražu tokį vakarą šitaip bartis? Pagalvokite apie Lietuvoje likusius, apie Petruką, apie tetą Elenytę, apie dėdę Algirdą, Algimantėlį... Tu žinai, Kaziuk, kad jų Kalėdos skaudesnė diena už kitas: ir viralas gal nebaltintas, ir Jėzulėlio gimusio jie gal nematys...

Ir vėl mamos skruostais ėmė risti ašaros, kaip prieš Kūčias valgant besimeldžiant už artimuosius.

— Bet kodėl rusai nė eglaitės neleidžia puošti Lietuvoj? Juk medžiai ne jų. Ir namai ne jų. O jei žaislelių neparduoda, vaikai, padėdami mamųčių, pasigamintų dar gražesnių už pirktinius. Juk graži, mamyte, lietuviška eglėlė, kurią matēm Mokslo Muziejuje aną dieną. O žaisleliai iš šiaudelių. Onele, kodėl tu nemoki tokių padaryti, o jau tokia didelė pana vaizduojies...

— Palauksiu, kol tu mane užaugęs išmokysi, išminčiau...

— Ot ir širšė, bz-z-z.

I kambarį įėjo apšarmojęs tėvelis. Jis grįžo aplankęs vienišą senutę kaimynę, jai nunešęs aguoninio pyrago ir butelį duoninės giros.

— Na, Kaziuk, ir nežinai, ką mačiau stovint už kampo?

— Na ir ką? Tikriausiai ponias Moore vedžioja šunytį prieš einant gulti, kad tas naktį durų nedraskytų...

— Ne, tikrą Kalėdų senelį. Jis klausės, ką vaikai namuose kalba.

Nejauku pasidarė Kaziukui. O jei senelis išgirdo, kaip jis barės su sesele? Bet jis tuoj susigriebė...

— O, ... aš senio nebijau... Dovanas gimęs Jėzulis vaikams siunčia.

— Tai dar blogiau, Jėzuliui nereikia nė prie lango klausytis: Jis viską girdi ir visada.

— Ne, — tarė sau Kaziukas, — geriau aš šį vakarą visai nekalbėsiu, nes ką pasakau, vis ne į tą pusę.

Minkštasuoly šilta. Pasirėmė į pagalvėlę ir ėmė galvoti: apie dėdę, apie tetą, pusbroliukus, apie pasilikusius senelius. Mama vis triūsėsi po virtuvę. Kartais Kaziukui rodėsi, kad jis mato kelias mamas. Jos visos vienodos ir bėgioja vis į tą pačią pusę ir lenkiasi prie jo visos iš karto ir vėl visai išnyksta. Kambarį kažkodėl darosi vis tamsiau ir tamsiau. Staiga jis pasijunta miško viduryje beesąs. Šalia jo — Algimantėlis. Net nakties tamsoje matyt jo pageltusieji baltas veidelis ir juodi paakiai. Kailinėliai trumpučiai, išaugti, basnirčiai įsispyrę į medines klumpaites. Kaklą apsivyniojęs senelės raštuota skepeta. Saujoje neša kelis trupinius ir plutelę. Kaziukas nesupranta, kodėl jis visą savo atsineštą turtą išberia į sniegą ir suklupęs ima taip gailiai verkti, kad net eglaitę nukrečia šiurpas, ir nuo jos šakų nubyra sniegas.

— Dievuli, — girdi Kaziukas lyg už kalnų balsą, — Dievuli, Tu gimsi šiąnakt tvartely. Visi džiaugsis Tavim: ir vargonai gros, ir žvakės vaivorykstėms nusės Tau kelią, ir giesmės plėšys tamsą ir tylą, bet tik ne mūsų Tėvynėj. Mūsų Tėvynėi Tau draudžiama gimti, nors Tu davei visiems gyvybę. Tu leidai ateiti žemėn kiekvienam vabalėliui. Tu ir rusus pasaulin leidai ateiti, bet jie Tavęs nepažįsta. O gal

jie Tave žino esant ir todėl taip bijo... Kaip Erodas, jie Tave žudyti pasiryžę, Tave ir tuos, kurie Tave myli. Jėzuli, jei aš jiems galėčiau pasakyti, kaip Tu geras esi, gal jie Tavęs nebebijotų, gal ir jiems sužibėtų Kalėdų žvaigždė, nešanti ramybės piktosioms sieloms, gal tada leistų grįžti ir tėveliui iš Sibiro, gal dar pamatyčiau pusbrolių Kaziuką, kuris už jurių marių nyksta be Lietuvos laukų vėjo ir tėviškės vargų. Jėzuli, tie trupinėliai ir ta plutelė tai viskas, ką galiu atnešti Tau dovanų. Tu juos mums davei. Jie Tavo. Bet, jei Tu leisi, juos atiduosiu pašautai stirnei ir miško paukšteliams, kad ir jie jaustų Kalėdas, Jėzuli, aš taip norėčiau, kad nors vienas mūsų Tėvynės priešas pajustų Tave gimstant, kad Kaziukas sugrįžtų Lietuvon, ir mama išgytų, kad ji nustotų verkti, nes aš žinau, su kiekviena ašara aš jos nebtenku...

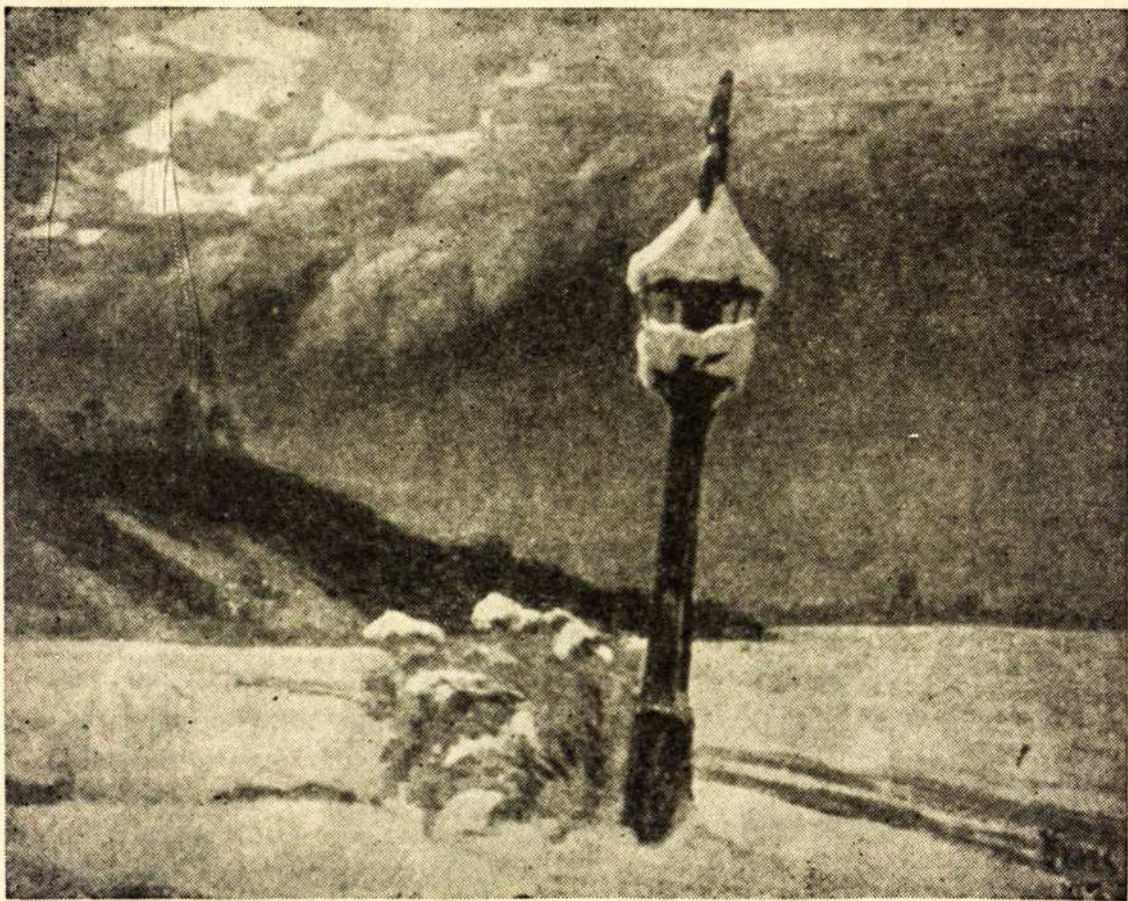

Bet čia Algelis ėmė taip gailiai, taip siaubingai, taip nelaimingai verkti, kad rodės jo kūnelis prasmegs sniege. Kaziukas tiesė jau ranką paglostyti kukčiojantį Algiuką, kaip staiga pakilo toks vėjas, lyg šimtai vargonų būtų ėmę groti, ir pačioje miško aikštelėj eglutė, kurią buvo nukrėtęs šiurpas, ėmė puostis tokiais mirgančiais žaisleliais, kokių Kaziukas nebuvo niekur dar matęs. Prislinkęs arčiau, jis pastebėjo, kad tai buvo Algelio ašarėlės, išverktos ne dejuojant ir skundžiantis, bet meldžiantis už kitus ir gailintis net priešų. Jėzulis jomis

papuošė eglaitę, ir ji buvo pati gražiausia visoje žemėje. Kaziukas buvo bešokąs išbučiuoti savo pusbroliuką, bet jis buvo dingęs, ir miške buvo taip tamsu, taip nyku, kad Kaziukas ėmė išsigandęs šaukti: "Mama, mama"... ir atsibudo.

Tėveliai rengėsi į Piemenėlių Mišias. Kaziukas prie Prakartėlės meldėsi taip karštai, kaip dar niekad. Sapnas buvo toks ryškus ir toks gyvas, kad kartojo jis maldą, kurią buvo girdėjęs iš savo Tėvynėj kėnčiančio brolio lietuvio.

Žiema Lietuvoje — Adomo Varno pieštas paveikslas

Pirmosios snaigės supas, liūliuoja,

Baltame šoky žemę bučiuoja.

Baltas takelis, balta po kojų —

Pirmosios snaigės žemę bučiuoja.

O. B. AUDRONĖ

NEVIKRUSIS MIKUTIS

N. BUTKIENĖ

Mikutis buvo linksmo būdo berniukas. Jis, kaip ir daugelis kitų vaikų, mėgdavo pažaisti, paišdykauti ir visokių išdaigų padaryti. Tik atsitikdavo taip, kad dėl tų visokių išdaigėlių tekdavo jam pačiam nukentėti. Gal būt, dėl tos priežasties vaikų darželio vaikai, kurį lanko ir Mikutis, praminė jį nevikriuojų Mikučiu. Nors ištikrųjų Mikutis nebuvo jau toks nevikrus, bet tas vardas jam prigijo, ir mes savo pasakojimuose apie jo nuotykius vadinsime jį tuo vardu.

* * *

Artinosi Kalėdos. Mikučio mama kepė visokius pyragus, skanumynus ir pyragaičius. Ji iškepė visokių paukštukų, zuikelių ir žvaigždučių eglutei papuošti.

Mikutis namuose turėjo visokių gražių žaisliukų. Mama jam patarė žaisti namų statybą, kad netrukdytų dirbti virtuvėje. Mikutis ilgą laiką buvo užimtas įdomiu žaidimu.

Bet pagaliau jis užuodė pyragaičių kvapą. Tik dabar jis pastebėjo, kad ant stalo palei sieną stovėjo padėklas pilnas pyragaičių.

— Tai eglutei puošti pyragaičiai, jie tikrai labai skanūs, — galvojo Mikutis ir nusprendė vieną paragauti.

Pyragaitis taip patiko Mikučiui, kad jis neiškentė nepaėmęs antro, paskui trečio. Vėl kiek pažaidęs, vėl pasigardžiavo pyragaičiais. Taip ir sudilo pyragaičiai padėkle iki paskutinio.

Tik dabar Mikutis susirūpino, kas bus, kai pamatys mama. Gal reikėtų pasisakyti ir atsiprašyti? Bet tai labai sunkus darbas!

Reikia kaip nors toliau nustumti tą baisią valandą, kada reikės susitikti su supykusia mama. Ir atsiminė Mikutis, kad jis turi žaisliukų rinkinį, kuris vadinasi virtuve. Ten yra ir visokių medinių pyragaičių. Tuoju jis tuos medinukus sudėjo į tuščią padėklą ir skubiai nuėjo žaisti į kitą kambarį.

Nei tą dieną, nei kitą mama Mikučiui jokios pastabos nepadarė dėl pyragaičių. Mikutis buvo ramus ir džiaugėsi savo sumanumu.

Atėjo Kūčių vakaras. Po vakarienės mama kasmet uždegdavo eglutėje žvakutes ir pakviesdavo Mikutį pasivaikinti visokiais skanumynais, kuriais buvo nukabinėtos visos eglutės šakelės.

Ir šiais metais atėjo toji laukiama laiminga valanda. Mama uždegė žvakutes ir meiliai kviečia Mikutį prie eglutės:

— Mielas sūneli, eikš prie eglutės: šiais metais ją papuošėm pagal tavo skonį.

Mikutis linksmi pribėgo prie eglutės ir sustingo... Vietoje gardumynų eglutė buvo papuošta tik jo mediniais žaisliukais.

Mikučiui buvo gėda pažiūrėti į mamos akis. Bet mamytė buvo gera ir nepyko. Ji tik nusijuokė ir pasakė:

— Ko norėjai, tą ir gavai. Pats save nusibaudei.

KALĖDŲ DŽIAUGSMAS

ALGIS KALVELIS

Kalėdų džiaugsmas snaigėmis krinta,
Ir spindi padangių žvaigždelėj.
Kalėdų džiaugsmas sieloje švinta,
Ir gaudžiantis varpas pabudina žemę.

Dieviškas džiaugsmas Betliejuje gimė,
Ir aidi nakty piemenėlių rageliais.
Tą džiaugsmą dangaus angelėlis pažymi
Gerųjų vaikučių veideliuos.

Iš džiaugsmo pašoka meškiukas,
Zuikelis nuliuoksi laukais,
Žaislų malūnėliai jau sukas, —
Džiaugiuosi ir aš su visais!

Trijų veiksmų vaidinimas vaikams

Antro veiksmo tęsinys

ŽEMUOGĖ: *(Atsistojusi apsidairo po kambarį, atsідūsta).* O aš gailiuos atkeliavusi, žibuokle, labai gailiuos. Aš tik dabar matau, kokią klaidą, kokią kvailystę mes padarėm. *(Patylėjusi)* Gal būt čia ir geresnė šalis negu mūsų pakrūmė, bet man ilgu namų! *(Sukniumba ir paslepia veidą rankose).*

ŽIBUOKLĖ: *(Prieina prie jos, nori atidengti jos veidą)* Kas tau, žemuogėle, kas tau, sesele? Nors nenumirk, ką aš daryčiau viena svetimame krašte?

ŽEMUOGĖ: *(Linguoja galva)* Tikrai reikės numirti iš ilgesio. Sakai, kodėl gandras keliauja? Jis apskrenda, pasigroži, praleidžia žiemą šiltuos kraštuos ir grįžta namo. Jis turi sparnus, jam bėpigu keliauti. Kai išsiilgsta gimtinės, ištiesia sparnus ir svajoja sau skrisdamas virš marių: kaip klegės parskridęs, kaip lizdą vėl taisysis, perės vaikus, kaip styplinės varliaudamas balomis, pakrūmėmis... Ir į mūsų pakrūmę jis nueis... O mūsų tenai nebebus... Tik vabalas vartysis po kelmų, saulutė švies, pieva šnibždės su krūmais, o paukščiai lakstys dainuodami, triliuodami... *(Susiima už širdies)* Taip skauda širdį, namus prisiminus, žibuoklėle, taip skauda širdį... Mirsiu, neištersiu...

ŽIBUOKLĖ: *(Nusigandusi)* Nemirk, žemuogėle, nemirk, sesele. Kur gi aš pasidėsiu viena? Numirė vedrynas, nors tu nepalik manęs vienos.

ŽEMUOGĖ: *(Užsimąsčiusi)* Jis jau nubaustas... Vaikai sudraskė vargšą vedrynėlį... kad negražus esąs... Kaip jis dejavo draskomas, kaip vaitojo, net plyšo širdis girdint...

ŽIBUOKLĖ: Ar gi jis buvo negražus, mūsų vedrynėlis?

ŽEMUOGĖ: Gražus, tik padykęs buvo, nenuorama. Ir mus sugundė iškelti, gimtinę palikti. Nubaudė jį Dievas, atidavė į pikty vaikų rankas. Gražus vedrynėlis, ir tu graži, žibuokle, bet mes visos, ano krašto gėlės, mažytės, nedrąsios. Mes atrodome svetimos ir keistos šitos šalies vaikams. Gerai dar, kad mudvi patekom į tos mažos, geros mergaitės rankas.

Prisimeni, ir jai sakė anie vaikai, kad mus išmestų pro mašinos langą...

ŽIBUOKLĖ: Graži buvo mašina, kuria tada važiojom. Aš maniau, kad mus pagerbdami jie taip puikiai viešniais vežioja...

ŽEMUOGĖ: O aš pažiūrėjau jiems į akis ir supratau, kad jie myli tik tai patys save. Iš tokių negali nieko gero laukti.

ŽIBUOKLĖ: (*Susimąsčiusi*) Vargšą vedrynėlį į trupinėlius suplėšė ir išbarstė pro visus atdarus langus...

ŽEMUOGĖ: Gaila vedryno. Bet ir mums gali taip atsitikti: juk visi nusikaltom, apleisdami savo tėvynę.

ŽIBUOKLĖ: Vai, negąsdink, žemuogėle!! O gal dar viskas į gerą pasikeis? Gal mes iš čia pateksim į kokią laimę, apie kurią tiek pasakojo vedrynui vėjas?

ŽEMUOGĖ: Melavo vėjas, melavo ir vedrynas. Laimės niekur nerasim. Laimė tiktai namie.

ŽIBUOKLĖ: (*Svajodama*) O gal ta maža graži mergaitė, kuri mus čia paliko, sugrįš, mus kitur nuneš? Gal pas tas puikiąsias gėles, o gal į karaliaus rūmus? Juk vedrynas vis svajojo karaliūm tapti arba labai turtingu. O gal mes dar karalaitėmis pasidarysim? Žėrėsim aukso ir sidabro rūmuose, visi mums lenksis, visi pavydės mūsų puošnumo, garbės, turto... Ar gi mes negražios, ar ne vertos būti karalaitėmis? Ar negali mums lenktis visi? Juk ir vabalas...

ŽEMUOGĖ: (*Nekantriai*) Kvailute tul

(Tuo tarpu pasigirsta žingsniai. Žib. ir žem. pašoksta ir parpuola prie lango, kur anksčiau gulėjo. Įeina dvi mergaitės, Silvija ir Diana: pirmoji — mažytė, malonaus veidelio, trumpais plaukučiais, įrištu gražiu kaspinu, trumpa suknyte; kita — žymiai didesnė, išdidi, piktoka, kalbanti aštriai, dažytom lūpom ir nagais, plaukais sugarbiniuotais, mandriai pašiauštais. Tik įėjus, didžioji mergaitė tuoj pradeda žiūrėti į veidrodį ant sienos arba į mažą veidrodėlį, pradeda puoštis, kraipytis; paskui ji varto knygą, vėl puošiasi, žiūri pro atdarą langą, pataiso pamerktas gėles, vėl puošiasi, pavarto kokius daiktus, lyg ir tvarko kambarį, ir vėl puošiasi. Taip blaškosi ji be tikslo visą jų čia buvimo laiką. Mažoji mergaitė visą laiką žaidžia su didele lėle, kurią ateidama atsinešė. Žibuoklė ir žemuogė, joms nematant, kilo galvas ir kartais prakalba.)

SILVIJA: Kur mamytė?

DIANA: Ji su tėveliu išvažiavo apsipirkti. Grįš tik vėlai vakare. Turėsi manęs klausyti!

SILVIJA: (*Pakėlusi nustebusias akis*) Klausysiu. Aš visų klausau.

ŽEMUOGĖ: Kokia gera mergaitė!

DIANA: Tai ir gerai. Nieko nepeštum neklausydama.

SILVIJA: (*Pašokdama*) O, aš tau turiu ką parodyti! (*Prieina prie žem. ir žib., rodo jas rankute*) Štai šiandien šitas gėlytes parsive-

žiau. Buvom su mamyte pasivažinėti, ir kaimynų vaikai buvo. Už parko jas radau.

DIANA: (Atsigrežia į žem. ir žib.) Šitas žoles?

ŽIBUOKLĖ: Kokia ji neišmanėlė!!

SILVIJA: Čia ne žolės, o gėlytės. Žiūrėk, viena mėlyna, kita balta.

DIANA: Fui, kokios biaurios!

SILVIJA: Nesakyk taip! Jos gražios ir švelnios.

DIANA: Na, ir atrado gražias! (Paspiria koja žemuogę ir žibuoklę) Kam čia prišiuokšlinai jomis kambarį? Išmesk! Dar ~~apsi~~nuodysi rankas nuo jų!

SILVIJA: Kodėl išmest? Jos mažytės ir švelnios. Aš jas myliu. Norėjau pamerkti jas į vazą, bet mamytė neleido.

DIANA: Ir gerai padarė, kad neleido. Dar vazą priterš. Ar mes neturim gražių gėlių? Ar mamytė nenuperka dažnai didelės puokštes?

SILVIJA: Nuperka. Bet man šitos irgi gražios...

DIANA: (Pasilenkia į žem. ir žib.) Kažkokios nematytos, laukinės, kaip žolės! Fui! Nenoriu į jas nė žiūrėti!

ŽIBUOKLĖ: Pikčiurna!

SILVIJA: (Paglosto žemuogę) O šita baltoji, kaimyno mergaitė sakė, tai gali uogelių užauginti.

DIANA: (Su ironija) Kokių uogelių.

SILVIJA: Raudonų uogelių, kurios valgyti skanios...

DIANA: Uogelių? Valgyti? Fui! Dar nusinuodytum!

ŽEMUOGĖ: Štai kaip ji mus niekina!

SILVIJA: O aš norėčiau paragauti tų uogelių.

DIANA: Užmiršk apie tai! Kvailystė! Kažkokias biaurias laukines uogas valgyti... Ar nenuperka mamytė krautuvė didelių, gražių, sultingų uogų? Ak, net ir užsinorėjau jų! Man rodos, vakar mama pirko. Einam į virtuvę, paieškosim. O šitas šiukšles tuoj išmesk!

SILVIJA: Kad... man jų gaila...

DIANA: Sakau, tuoj išmesk!! Mamytė grįžus bars, kad kambarį prišiuokšlinai. Mesk į gatvelę tarp šiukšlių. Rytoj jas išveš ir sudegins (nusijuokia), tas tavo "gražias gėles"... Fui! (Išeidama) Išmesk ir ateik į virtuvę!

ŽIBUOKLĖ: Dievuliau!

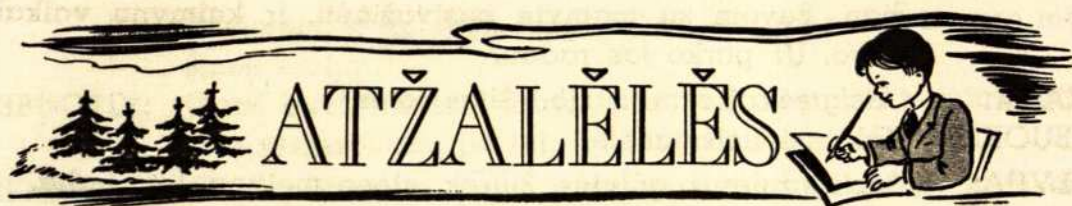
ŽEMUOGĖ: Dabar mums galas! Bausmė!

ŽIBUOKLĖ: Vai, kaip blogai!

ŽEMUOGĖ: Kam, oi kam išėjom iš namų! (Abi susigūžusios verkia).

Pabaiga kitame numeryje

LIŪDNOS KŪČIOS

AURELIJA KUCINAITĖ

Buvo tamsi ir šalta žiemos naktis. Smulkus sniegas pamažu krito iš pilkų debesų ir dar gilesniu patalu klojo užmigusią žemę. Vieniškoje trobelėje prie nedidelio upelio spinksėjo silpna šviesutė.

Trobelėje buvo šalta ir tylu. Viename kampe tarp tamsiai rudų sienų stovėjo lova, o prie jos sena kėdė. Viduryje trobos ant suklypusio stalo baigė degti namų darbo žvakigalis. Menkoje mirgančios žvakės šviesoje galėjai įžiūrėti kitame kampe seną pajuodusią krosnį ir prie jos triūsiančią apysenę moteriškę. Ji grabaliojo šalia krosnies, norėdama surasti sausų malkų ir užkurti ugnelę, kad būtų šilčiau. Tačiau malkų ten nerado.

Priėjusi prie apšalusio lango, pirštais prakrapštė mažą gabalėlį ir prikišusį veidą mėgino įžvelgti į nakties tamsą. Bet nieko nebuvo matyti.

Moteriškė apsigaubė didele skara. Sugirgždėjo dusliai trobelės durys, ir ji išėjo į lauką. Tebesnigo. Aplinkui nei pėdos, nei kelio. Jos akys žvelgė į sniege paskendusius laukus ir tolumoje dunksanti mišką.

— Kažin ar pareis? — sunkiai dūsavo moteriškė. Ir nuėjusi už trobelės, rankomis nubraukė sniegą nuo šakų krūvos ir, susiradusi sausesnių šakų, grįžo pamažu į trobelę.

Krosnyje įsiliepsnojus malkoms, darėsi trobelėje šilčiau ir šviesiau. Senelė ruošė Kūčių stalą. Ji ruošė dviem žmonėms: sau ir savo sūnui, kuris šį vakarą turėjo sugrįžti iš miško.

Malkos spragėjo ir skleidė malonią šilumą. Senelė darbavosi ilgai ir rūpestingai. Pagaliau jau stalas buvo paruoštas. Negalėdama įžiūrėti pro užšalusi langą lauke esančių daiktų, moteriškė laikas nuo laiko praverdavo duris ir išeidavo oran pasižiūrėti, ar neartėja per apsnigtus laukus mylimas ir laukiamas žmogus. Bet vis nieko nebuvo. Dar smarkiau pradėjo snigti. Maža eglutė, kuri augo netoli trobelės lango, visa buvo paskendusį sniege: net negalėjai įžiūrėti, ar iš viso čia buvo medelis — taip gilų buvo sniego.

Laikas bēgo, o vis niekas nesibeldē ī trobelēs duris.

— O vistiek jis sugriš, tas mano Vytelis, — galvojo moteris. Ir prisiminē gyvai tą pavasario dienā, kai Vytas, atsisveikinęs jā, išējo ī miškus tėvynės laisvės ginti. Tai buvo dar visai anksti pavasarį. Medžiai dar vos tik pradējo žaliuoti. Tai buvo paskutinis kartas, kai ji matē savo sūnų. Su šautuvu ant pečių jis pranyko tada tarp miško medžių, ir daugiau jo nebematē. Bet jis prižadējo sugrižti ir kartu valgyti Kūčias.

— Mamut, tu nebijok, aš grišiu namo per Kūčias, — atsimena ji Vyto paskutinius žodžius.

Ilgai moteris rymojo prie paruošto Kūčių stalo. Žvakigalis pa-
baigē degti ir užgeso. Geso ir nekurstoma ugnelē. Moteris vis laukē, meldēsi ir budējo tamsoje, kol išaušo Kalėdų rytas...

Bet sūnaus ji nesulaukē. Tik vėjas siausdamas nešiojo sniegą, ir jokia žmogaus pėda nebuvo praminta ī trobelės duris.

Vytas žuvo tą naktį kovodamas su ginklu rankose. Jis išgelbējo draugą, bet pats savo gyvybės auką sudējo ant tėvynės laisvės aukuro.

Ir daug dabar žūsta mūsų tėvynėje nuo sunkios priespaudos ir žiaurios priešo rankos. Ir per šias Kūčias daug motinėlių nebesulauks savo sūnų. Veltui lauks ir rymos per tamsią naktelę...

KALĖDŲ MĄSTYMAS

MILDA SKUČAITĖ

Lengvo pūko snaigės
Baltumu sužvilgo,
Kalėdų žvaigždelės
Danguje sumirga.

Gimė Kūdikėlis.
Jam krosnies nekūrė:
Šalta, vėjai švilpia
Svetimaj pašiūrėj.

Jam karaliai aukso,
Smilkalo padėjo,
Aukšas bet nešildė,
Aukšas tik blizgėjo.

Ir šiandieną auksas
Nieko nesušildo,
Nors daugybė auksui
Atiduoda širdį.

Lengvo pūko snaigės
Skaistumu sužvilgo, —
Kalėdų žvaigždelės
Širdis pasiilgo.

MANO TĖVYNĖ LIETUVA

GYTIS VAZALINSKAS

Savo tėvynę Lietuvą pažįstu daugiau iš knygų ir pasakojimų, nes būdamas trejų metų turėjau ją palikti. Užėjo baisioji karo audra, ir aš likau benamiu tremtiniu, be tėvynės, be namų, be savo mylimo krašto. Mažas buvau ir mažai tada tesupratau. Dabar tik pradedu suprasti, kad tikrosios tėvynės negali atstoti nė gražiausi, turtingiausi kraštai pasaulyje.

Prisimenu gerai, kaip gera ir miela buvo mano tėvynėje. Gyvenau Žaliakalnyje. Dažnai su tėveliais aplankydavome Karo Muziejų, Laisvės paminklą, Dariaus ir Girėno lėktuvą. Vasarą išvažiuodavau į savo močiutės ūkį Mielaičių kaimelyje. Koks ten gražus dangus, javais banguoją laukai, o sodybose — kryžiai, Rūpintojėliai. Žmonės ten linksmi, gražiai dainuoja.

Menki mano atsiminimai. Iš knygų sužinojau daugiau apie gimtojo krašto praeitį. Senovėje Lietuva buvo plati ir galinga. Su ja skaitėsi ir ją gerbė visi jos kaimynai. Lietuviai buvo dori, geri ir teisingi žmonės. Jie nenorėjo užkariauti ir nuskriausti kitų, bet užpulti gynėsi kaip didvyriai. Jie nebijojo mirti, tik kad tėvynė būtų laisva. Tačiau ji ne kartą buvo pavergta. Tik dėka sūnų karžygių, Lietuva išgyveno rusų priespaudos laikus ir vėl kėlėsi laisva ir nepriklausoma. Būdamas laisva, ji gyveno gražiausius laikus.

Šiandieną Lietuva vėl kančiose. Nauji okupantai bolševikai pagrobė ją ir žiauriausiai naikina lietuvių tautą. Ten — tik griuvėsiai, ašaros ir kraujas. Bet aš tvirtai tikiu, kad su Viešpaties pagalba Lietuva vėl atgaus laisvę, ir mes to sulauksime. Tad nuolatos prisiminkime Maironio žodžius: "Vaikeli, mokinkis, lietuviu vadinkis, vilties nenustok niekad..."

Montrealis, 1954. V. 29.

Šis penktojo skyriaus mokinio rašinėlis yra laimėjęs pirmąją premiją \$25 rašinėlių konkurse, kurį suorganizavo Kanados Liet. Bendruomenės Švietimo Komisija.

MOKYKLOS IR Mes

BRAZILIJOJE MOKOMĖS LIETUVIŠKAI

Sao Paulo mieste, Vila Belos mokykloje, sekmadieniais būva lietuviški popiečiai. Renkasi tėvai ir vaikai. Visi vaikai kalbamės lietuviškai. Tik kai kurios mergaitės, kai pasilieka toliau nuo mokytojo akių, griebiasi kalbėtis portugaliskai. Sekmadieninius popiečius veda mokytojas Jonas Kaseliūnas. Visi vaikai jį mėgsta. Žaidžiame kvadratą ir kitokius žaidimus su sviediniu.

Man jau yra 10 metų, o mano broliukui tik 5 metai. Turiu dar 21 metų sesutę. Lankau dar ir lietuvių kalbos pamokas, kurios būva du kartu savaitėje. Jos prasideda antrą valandą po pietų. Lietuviškai moko mok. M. Vinkšnaitienė.

Patersono, N. J., lietuvių šeštadieninės mokyklos mokiniai mokslo metų atidarymo dieną. Daugumas jų skaito "Eglutę".

Algimanto Šaulio
nuotrauka.

Ateityje mūsų tėvelių išrinktas komitetas žada mūsų pamokas pajvairinti. Tada mielajai "Eglutei" vėl parašysiu.

Petras Makuška, Sao Paulo, Brazilija

VĖL PRADĖJOME DARBĄ

Šių metų rugsėjo 18 dieną Patersono, N. J., lietuvių šeštadieninė mokykla pradėjo savo ketvirtuosius mokslo metus. Mokiniai susirinko Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje, iš viso 16 berniukų ir mergaičių kartu. Moko mus kun. V. Demikis, A. Masionis ir V. Čižiūnas. Mokytojas A. Masionis yra vienas šios mokyklos steigėjų, jai vadovavęs pirmaisiais (1951) mokslo metais. Po dvejų metų pertraukos vėl sugrįžo dirbti su vaikais.

Kiek pasikalbėję ir skyriais pasiskirstę, visi nusifotografavome netoli esančiame miesto sodelyje. Tikros pamokos prasidėjo kitą šeštadienį, rugsėjo 25 dieną. Mokinių vis dar po vieną kitą prisideda.

Kęstutis Čižiūnas, Paterson, N. J.

● Kanados Lietuvių Bendruomenės Švietimo Komisija, norėdama paskatinti šeštadieninių mokyklų mokinius stropiau mokytis gimtosios kalbos, praėjusių mokslo metų pabaigoje buvo paskelbusi rašinio konkursą tema "Mano tėvynė Lietuva". Pirmąją premiją laimėjo Gytis Vazalinskas iš Montrealio (rašinėį spausdina "Atžalėlėse"). Šiais mokslo metais yra paskelbti lietuviškų dainų rinkimo ir dienoraščio rašymo konkursai.

LITUANISTIKOS INSTITUTAS

Amerikoje prieš kurį laiką yra įsteigtas Litanistikos Institutas. Tai yra tokia įstaiga, arba tikriau pasakius, draugija, kuri rūpinasi lietuviškų mokslo veikalų parašymu, jų išleidimu, lietuvių mokslininkų sutelkimu į planingą lietuvių kultūros tyrimą. Instituto uždavinys yra išsaugoti ir plačiau paskleisti tikrą supratimą apie lietuvių tautos bei Lietuvos valstybės istoriją, lietuvių kalbą, literatūrą, mūsų mokslinę ir kultūrinę pažangą, kada mūsų gimtoje žemėje tai nebėra galima ir kada viskas ten šališkai ir iškreiptai nušviečiama. Jau yra ruošiamas arba paruošta visa eilė mokslinių veikalų iš lietuvių kultūros istorijos.

Litanistikos Instituto vadovybė yra Čikagoje. Ji ragina visus lietuvius prisidėti prie šio svarbaus darbo, stojant į Institutą nariais, rėmėjais ir prisidedant aukomis. Adresas: *Institute of Lithuanian Studies, Inc., J. Kutra, Secretary, 2405 W. 51 St., Chicago 32, Ill.*

NAUJOS KNYGOS

ATEITININKŲ IDEOLOGIJA, parašyta prof. St. Šalkauskio, išleista prel. P. Juro. Tai didelė, turinti 334 puslapius, ir labai svarbi knyga. Nemaža vyresniųjų "Eglutės" skaitytojų yra ateitininkų. Tai jiems ši knyga yra tikra mokytoja ir įkvėpėja. Bet ir neateitininkams susipažinti su šios knygos kilniomis idėjomis ir idealais būtų labai pravartu. Ne vienas ras čia pagrindus ir stipresnei lietuvybei. Knygoje yra ir platesnė prof. St. Šalkauskio biografija, parašyta prof. A. Maceinos. Su šiuo žymiuoju mūsų tautos žmogumi, mirusiu 1941 m., reikia kiekvienam lietuviui jaunuoliui susipažinti. Knygos kaina \$3.

ATEITIS — lietuvių katalikiško jaunimo žurnalas, spalio mėn. nr. Kaip ir kiekvienas "Ateities" numeris, gausiai iliustruotas ir įdomus.

LAIŠKAI LIETUVIAMS — katalikiškos religinės minties žurnalas, spalio mėn. nr.

LIETUVIŲ DIENOS, lapkričio mėn. nr. Tai vienintelis tos rūšies lietuviškas laikraštis dabarties laisvajame pasaulyje. Čia kalba į skaitytoją ne tiek rašytas žodis, kiek paveikslas, iliustracijos. Šis numeris ypač įdomus tuo, kad čia randame atvaizdus beveik visų dabar išeinančių įvairiose šalyse lietuviškų laikraščių redaktorių. Ir tikrai nustembame pamatę, kiek daug turime lietuviškos spaudos! Tik ar visi ją mėgstame ir ją skaitome?

KARIO nr. 9 (spalio mėn.) skirtas Lietuvos partizanams paminėti. Tikrai įdomus turinys ir pritaikintos iliustracijos.

PAŠTO *Dėrūtė*

LAIŠKAI *Redaktorui*

“Eglutės” Redakcijai

Šiuo trumpu laišku noriu pasveikinti visus “Eglutės” skaitytojus, bendradarbius ir leidėjus su artėjančiomis Kalėdų šventėmis. Linkiu visiems gero pasisekimo ir ištvermės sulaukti mūsų einančios “Eglutės” nepriklausomoje Lietuvoje.

Su pagarba

Nijolė Papečkytė, Rosario, Argentina

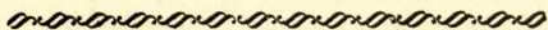
Gerb. Ponui Redaktoriui

Netikėtai gavome kelis numerius lietuviško “Eglutės” laikraščio. Nežinau, kas mano vardu užprenumeravo. Tai rašau šį laišką tiesiog į redakciją, norėdamas padėkoti. Sakau tikrai širdingai ačiū. Mes čia gyvename Prancūzijoje ir turime 4 vaikučius, kurie mokosi prancūziškoj mokykloj. Namie mes kalbamės lietuviškai, bet mokykloje ir išėję iš namų, vaikučiai turi kalbėti prancūziškai. Tai tikrai džiaugiamės, kad mes gauname šį laikraštėlį “Eglutę”. Iš jos mano vaikučiai mokosi skaityti lietuviškai. Kai randa kokią gražią pasakėlę, lietuviškai parašytą, kai perskaito, tai tuoj bėga pas mamą papasakoti, kaip čia gražiai parašyta...

Tik mums čia sunku gyventi. Esame angliakasiai. Tik viena šeima lietuvių. Čia daug lenkų, ukrainiečių. Rūpinamės išvažiuoti į Ameriką, tik dar neturime garantijų...

Dar kartą dėkojame už lietuvišką laikraštėlį.

Vengelių šeima, Moselle, Prancūzija

NEUŽMIRŠKIME PASIŪSTI “EGLUTĖS” PRENUMERATĄ 1955 METAMS!

LAIŠKAI *Skaitytojams*

1. Taškų Dėdė šiame numeryje neįdėjo naujų uždavinių, nes užbaigiant metus nori, kad visų uždavinių sprendėjų laiškai laiku ji pasiektų. Ateinančių metų pirmame numeryje bus paskelbti laimėtojai ir paskirtos dovanos. O nuo pirmo numerio pradedamas vėl naujas uždavinių sprendimo ratas.

2. Šiuo numeriu užbaigiami penktieji “Eglutės” gyvenimo metai. Nėra tai labai ilgas laikotarpis, bet jis labai svarbus ir reikšmingas. Per tuos penkerius metus jau gerokai pasikeitė skaitytojai: vieni užaugo ir jau skaito didesnius lietuviškus laikraščius ir žurnalus, o kiti iš kūdikio jau spėjo užaugti į rimtus “Eglutės” skaitytojus. “Eglutė” visiems — ir didesniems, ir mažučiams — per tuos penkerius metus nešė gyvą lietuvišką žodį ir savo kultūros meilę. Čia ir yra redaktoriaus ir bendradarbių sunkaus darbo prasmė ir užpelnytas džiaugsmas. Tik liūdnas yra vienas dalykas — kad dar nemaža yra lietuvių vaikų, kurie savo laikraščio neprenumeruoja ir neskaito... Žengdama į šeštuosius savo amžiaus metus, “Eglutė” norėtų, kad neliktų nė vieno lietuvio vaiko, kurs būtų jos nelankomas.

3. “Eglutė” laikosi iš prenumeratos mokesčio. Paramos iš šalies labai maža tesusilaukia. Daugiausia ją yra rėmęs pirmaisiais jos gyvenimo metais Prel. P. Juras. Tačiau parama “Eglutei” ir dabar reikalinga: jos išleidimas daug kainuoja, ypač naujos iliustracijos, kurių duodama kiekviename numeryje, o skaitytojų skaičius yra linkęs mažėti, nes užaugančių skaitytojų vietoje jaunųjų ateina žymiai mažiau. Dėl to “Eglutė” ir drįsta kreiptis į paaugusius
(Nukelta į viršelį)

1954 METŲ "EGLUTĖS" TURINYS

Eilėraščiai

	Nr.	Psl.
<i>O. B. Audronė, Vakariene</i>	6	187
<i>J. Baltrušaitis, Lietuvos takeliai</i>	3	87
<i>St. Džiugas, Priesaika</i>	2	34
" <i>Pavasario priešas</i>	4	107
<i>Z. Gavelis, Atsakymas</i>	2	50
" <i>Būsimieji didieji</i>	4	104
" <i>Žodžiai mirusiai</i>		
" <i>mamytei</i>	5	139
" <i>Gražu mano tėviškėje</i>	6	161
" <i>Mano tėvynė</i>	7	195
" <i>Rugeliai</i>	8	229
" <i>Vaikas apie suaugusius</i>	9	275
" <i>Dieviška gyvybė</i>	10	289
" <i>Žiema</i>	10	301
<i>K. Grigaitytė, Kėlėsi Kristus</i>	4	98
<i>V. Jonikas, Lietuva</i>	2	35
" <i>Mano tikėjimas</i>	3	67
" <i>Knygnešys Rimukas</i>	5	153
" <i>Skiltininkas Mikas</i>	6	175
" <i>Mažasis jūreivis</i>	7	216
<i>A. Kalvelis, Kai ateina rudenėlis</i>	8	251
" <i>Kalėdų džiaugsmas</i>	10	310
<i>A. Kašiubienė, Šaltis skuba</i>	10	294
<i>J. Kuzmickis, Vakaro giesmė</i>	1	5
<i>D. Lipčiūtė, Baltas Džiaugsmas</i>	3	73
" <i>Mano tėvynei</i>	9	263
<i>J. Minelga, Katinėliui</i>	2	49
" <i>Joninių pasaka</i>	6	176
" <i>Lakūnas</i>	9	270
<i>J. Noruta, Kalėdų eglutė</i>	10	292
<i>I. Šmigelskis, Be mamytės</i>	5	249
" <i>Ir šiais metais</i>	7	206
<i>A. Tyruolis, Mano žemė</i>	7	195
<i>P. Vaičiūnas, Velykų varpai</i>	4	97
<i>J. Vaškelis, Miške</i>	7	210
<i>L. Žitkevičius, Išdykėlis</i>	1	17
" <i>Valio pavasaris</i>	4	108
" <i>Saulutė debesėliuos</i>	4	108
" <i>Kalėdų Senelis ir Jonelis</i>	10	304
" <i>Ten stovėjo ažuolėlis</i>	9	257

Eiliuotos pasakos

<i>O. B. Audronė, Pasaka apie gaidelį ir katinuką</i>	8	236
<i>St. Džiugas, Neklaužados</i>	10	302
<i>D. Lipčiūtė, Domukas Kepalaitis</i>	6, 7	177, 196

Vaidinimai

<i>V. Frankienė, Karalaitė Teisutė</i>	2, 3, 4, 6—36, 68, 117, 162
<i>A. Rūta, Pakrūmė</i>	9, 10 — 271, 311

Pasakos ir apysakaitės

<i>A. Balaitis, Vytukas ir dviratis</i>	9	264
<i>G. Balsytė, Džiaugsmas</i>	10	295
<i>N. Butkienė, Jonuko ir Katrytės nuotyčiai</i>	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,	
" <i>Nevikrusis Mikutis</i>	10	309
	23, 82, 110, 147, 172, 204, 243,	269
<i>St. Džiugas, Karalius vėjas ir lakštingala</i>	8	240
<i>S. Eglė, Karalaitis ir daržininkai</i>	3	65
<i>A. Giedrius, Pamatinė — kvailučio pati</i>	7	207
<i>A. Grigaitis, Miškų karalius</i>	1	19
<i>K. Grigaitytė, Pasaka apie dangų</i>	5	130
<i>A. Kalvelis, Velykų sapnas</i>	4	106
<i>D. Lipčiūtė, Dovanų belaukiant</i>	10	305
<i>N. Mazalaitė, Vieno lietaus istorija</i>	1	1
" <i>Velykų avinėlis</i>	4	99
<i>S. Rožytė, Lenktynės</i>	1	13
" <i>Saulės vestuvės</i>	2, 3,—	46,79
" <i>Sidabro staklės ir aukso ratelis</i>	5	134
" <i>Sumainyti darbai</i>	7	200
" <i>Stebuklingasis kirvis</i>	8, 9 —	230, 259
<i>Stp. Zobarskas, Kristelė</i>	1, 2, 3, 4, —	8, 42, 74, 113

Straipsniai - Straipsneliai

<i>Kun. Augustinas, Gyva lietuviybė Italijoje</i>	9	285
<i>A. Bendorius, Kalėdos pavergtame Vilniuje</i>	1, 2, —	28, 53
" <i>Kryžių kalnas</i>	3	88
" <i>Gardinas</i>	5	152
<i>J. Cicėnas, Štai ir Vilnius ant kalvos</i>	8	225
<i>V. Čižiūnas, Pikta nesantaikos sėkla</i>	1, 4, 5, — 30, 122,	154
" <i>Krėvos pilies kalinyš</i>	6	182
" <i>Vytautas ir Jogaila</i>	7	214
" <i>Lenkų piršliai pas Jogailą</i>	8	246
<i>A. Grigaitis, Abraomas Linkolnas</i>	6	179
<i>V. Jonikas, Spaudos atgavimo sukaktis</i>	5	150
" <i>Knyga — pergalės vėliava</i>	6	186
<i>P. Juodka, Kaip kinai sutinka N. Metus</i>	2	57
<i>J. Kuzmickis, Fatimos piemenėliai</i>	1,	
	2, 3, 5, 7, — 25, 51, 84, 144,	211
x x x <i>Mirė V. Krėvė Mickevičius</i>	7	193

- " Naujos knygos 2, 6, 9, 10—
62, 191
" Žymiausi uždavinių spren-
dėjai 5 159
" Trumpos žinios iš liet.
pasaulio 2, 3, 5, 7, 8 10, —
63, 92, 158, 219, 254

UŽDAVINIAI — kiekvieno numerio pa-
baigoje.

Atžalėlės

V. Babrauskas, Romukas ir kačiukas	9	283
A. Bičiūnas, Laiminga mano nelaimė	4	126
T. Daunytė, Knygnešys	6	188
J. Gailiušytė, Kodėl aš nenoriu nu- tausti	8	258
R. Juodkaitė, Nuskendęs varpas	2	60
A. Kucinaite, Liūdno Kūčios	10	314
M. Lekniūtė, Pelytė nenaudėlė	3	90
V. Liaudanskytė, Vasario šešiolikta	2	59
F. Maslauskas, Mano draugai	7	217
G. Naujokaitis, Velykos — džiaugsmo šventė	4	124
N. Papečkaitė, Laiškai iš Argentinos	2, 3, 8, — 61, 91,	253
G. Serapinaite, Pradžią visuomet sun- ki	5	157
" Pietūs viršum debesų	9	280
A. Simutytė, Šv. Kazimiero apsireiški- mas	6	189
M. Skučaitė, Žiema	2	58
" Velykos	4	124
" Motinos dienos	5	156
" Tėvelio dienos	6	188
" Debesėli	7	217
" Rudenėlis	9	284
" Kalėdų mastymas	10	315
G. Vazalinskis, Mano tėvynė Lietu- va	10	316

LAIŠKAI SKAITYTOJAMS.

(Atkelta iš 319 psl.)

savo skaitytojus ir prašyti, kad savo vieto-
je surastų naujų skaitytojų iš mažamečių
vaikų. Juk "Eglutės" metinė prenumerata
galėtų būti labai maloni kalėdinė dovana.
Taip pat ir kiekviena auka "Eglutei" bus
auka lietuviškos išlaikymui.

4. Nemažiau minėti, kad turime ir senų
skolininkų, kurie labai nerangūs sumokėti
prenumeratos mokesť. Administracija yra
priversta siuntinėti paraginimus. Kai kas
už tokius paraginimus supyksta... Būtų tik-

rai gera, kad visi prenumeratoriai užsimo-
kėtų metų pradžioje. To nuoširdžiai prašo-
me.

Geriausius linkėjimus siunčia visiems
savo skaitytojams ir bendradarbiams!

Jūsų EGLUTĖ

"EGLUTĖS" NR. 9 UŽDAVINIŲ

ATSAKYMAI

I. Statmenai: Vaižgantas. Gulsčiai: 1
Vaižgantas, 2 Aistis, 3 Inčiūra, 4 Žitkevi-
čius, 5 Giedrius, 6 Alantas, 7 Nakaitė, 8
Tamulaitis, 9 Andriusis, 10 Savickis.

II. Statmenai penktoje eilutėje: Birštonas.
Gulsčiai: 1 ABC, 2 Širvintai, 3 Kačer-
ginė, 4 Plokščiai, 5 Birštonas, 6 Baisogala,
7 Nemunėlis, 8 Kalvarija, 9 USA.

MISLIŲ ATSAKYMAI

1. Svogūnas, 2 kaminas — dūmtraukis,
3 kurmis, 4 grybas, 5 duobė, 6 akys ir no-
sis, 7 naginės arba batai su raisčiais, 8 snie-
gas.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

KNYGŲ LENTYNA, lietuvių bibliogra-
finės tarnybos biuletenis, nr. 7-8, liepos-
rugpiūčio mėn. Čia aprašomi naujausi lie-
tuviški leidiniai ir duodamas tęsinys siste-
mingos lietuviškos bibliografijos 1951 me-
tų. Red. A. Ružancovas.

MARGUTIS, nr. 10, spalio mėnesio. Be
kitų įdomių skaitymų, paminima muziko
A. Kučiūno 25 metų muzikinio darbo su-
kaktis.

SIENINIS KALENDORIUS 1955 M.,
"Šv. Pranciškaus Varpelio" leidinys. Kalen-
dorius skoningai ir gražiai išleistas, dviejų
spalvų religinėmis ir lietuvių dailininkų
ilustracijomis.

LUX CHRISTI, religinio turinio lietuviš-
kas žurnalas, leidžiamas Kunigų Vienybės,
1954 metų spalio mėn. numeris. Turi 104
psl., kuriuose yra labai daug religinio ir
kitokio pobūdžio straipsnių ir žinių iš viso
kultūringo pasaulio.

